

Forfatter: Quaade, George Joachim

Titel: BREV TIL: Frijs, Christian Emil Krag-Juel-Vind FRA: Quaade, George Joachim (1866-05-18)

Citation: Quaade, George Joachim: "BREV TIL: Frijs, Christian Emil Krag-Juel-Vind FRA: Quaade, George Joachim (1866-05-18)", i *Det nordslesvigske Spørgsmaal, 1864-1879 - aktstykker og breve til belysning af den danske regerings politik (1. bind)*, Henrik Koppels Forlag, s. 176. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-001825006-001-shoot-L0018250060010109.pdf> (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Det nordslesvigske Spørgsmaal, 1864-1879 - aktstykker og breve til belysning af den danske regerings politik (1. bind)

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Kammerherre Quaade, Gesandt i Berlin, til Udenrigsminister Grev Frijs.

Fortrolig.

Berlin, 18. Mai 1866.

Deres Excellence,

Den i min allerærbødigste Indberetning Nr. 27 omhandlede Samtale med Grev Bismarck fandt Sted iforgaars Aftes ifølge min Begjæring og var væsentlig foranlediget ved mit Ønske om at erfare noget Nærmere om Motiverne for Minister-Præsidentens Holdning under hans Samtale med den kongelige Gesandt i Petersborg, Baron Plessen, paa dennes sidste Gjennemreise gennem Berlin. Til at erholde nogen Oplysning i denne Henseende, udenat jeg selv behøvede at tage Initiativet dertil, forekom det i hiin Indberetning omhandlede Rygte mig at frembyde en beqvem Leilighed.

Minister-Præsidenten gik ogsaa selv aldeles uopfordret ind paa at forklare, hvorfor han ikke havde fundet det nærværende Øieblik skikket til at antage det ham gennem Baron Plessen gjorte Tilbud. Han var, sagde han, saaledes som han tidligere gjentagne Gange havde yttret baade for mig og for Andre, navnlig ogsaa for franske Regjeringsmænd, villig til, og havde stedse været villig til at tilbagegive Danmark den Deel af Slesvig, hvis Befolkning selv maatte foretrække at høre til Danmark fremfor at staae under tysk Herredømme, s. 177alene med den Indskrænkning der paabødes Preussen ved de militaire Hensyn, dette Land maatte tage. Preussen tabte Intet herved; thi om det havde nogle Hundrede Tusinde Indvaanere eller Skatteydere, eller nogle Batailloner meer eller mindre betød Intet i Sammenligning med den Fordeel at staae paa en god Fod med Danmark og, tilføiede han, med Sverrig.

Her maa jeg, inden at gaae videre, bemærke, at Tilføielsen »med Sverrig« efter min Mening udelukkende er foranlediget ved, at min svenske Collega ofte har taget Initiativet til med Grev Bismarck at tale om Tilbagegivelsen af Nordslesvig, som en Eventualitet der er i reen svensk Interesse, da sidstnævnte Land ikke mindre end Danmark maa frygte en Fortydskning af den danske Halvø.

Naar dette forholder sig saaledes, fortsatte Minister-Præsidenten, bliver det idetmindste foreløbig bedst for Sagens Fremme, at den overlades til sin egen naturlige Gang, og navnlig ikke paavirkes i nogen Retning af Preussen og Danmark i Forening. Danmark behøver ikke nu at yde et Vederlag for det som det dog vil ligge i Preussens Interesse at give; og af samme Grund har Preussen nu ingen Anledning til at forlange et Vederlag; ja det vilde endog være misligt for den preussiske Regjering at betinge sig det Vederlag som tilbydes; thi man kan ikke skjule for sig selv, at den offentlige Mening saavel i Preussen som i Tydskland langt fra er denne Regjering gunstig; og hvilket Indtryk vilde det da ikke gjøre paa den offentlige Mening, hvormeget vilde ikke de som nu benytte denne imod den preussiske Regjering vinde i Styrke, dersom Preussen indgik en Alliance med Danmark, og det med en deelvis Tilbagegivelse af Slesvig til Gjenstand? Dette, sagde Grev Bismarck, er Grunden til at jeg ikke for Tiden har kunnet gaae ind paa de gjorte Tilbud. Men den Tid kan komme, da den preussiske Regjering enten er saa stærk, at den ikke længer behøver at tage Hensyn til den offentlige Mening, eller i den Grad faaer den s. 178offentlige Mening imod sig, at den ikke taber Noget ved at trodse den, eller maaskee endogsaa i andre Henseender lider saadanne Tab, at Danmarks Bistand bliver den af stor Betydning, hvilket navnlig vilde være Tilfældet, naar Preussen ikke kunde stole paa den italienske Flaade: Disse Eventualiteter er det der maae have for Øie; naar een af dem indtræder, vil Tiden til et Arrangement som det omhandlede være tilstede.

12

Minister-Præsidenten gik derpaa over til at tale om hvor stor en Deel af Slesvig der vilde kunne tilbagegives Danmark. I denne Henseende yttrede han sig i det Hele ganske som i sine tidligere Samtaler med mig om samme Gjenstand. Dog omtalte han ikke Als og Sundewit; derimod gjentog han hvad han tidligere har sagt om Flensborg. Denne By, sagde han, ansee vi for tysk, og dens Indvaanere ville følge Sydslesvig; ja man kan endog sige om en stor Deel af Befolkningen Nord for Flensborg, at denne, om end af dansk Nationalitet, dog naar Flensborg gaaer Syd paa ville følge det. »Men for mit Vedkommende«, tilføiede han, »kommer Alt an paa Befolkningens Ønske. Naar Landdagen (:sic:) kommer sammen, vil man jo have en Maalestok for disse Ønsker, og da skal jeg altid være rede til at fremme dem«.

Deres Excellence vil bemærke, at Grev Bismarck ved nærværende Leilighed betegner Stænderforsamlingen som det Organ, hvorigennem Befolkningens Ønsker skulde blive bekendte, medens han i sine tidligere Samtaler ikke udtrykkelig har angivet noget saadant Organ. Iøvrigt var Alt hvad Minister-Præsidenten ved denne Leilighed yttrede deels overhovedet om sin egen Beredvillighed til en Tilbagegivelse af Nordslesvig og deels om Omfanget for en saadan Tilbagegivelse ikkun en Gjntagelse af hvad han ved tidligere Leiligheder havde sagt mig om samme Gjenstand.

Der forekommer mig ingen Anledning at være til at tvivle paa den Grund, Grev Bismarck, efter det Ovenanførte, selv s. 179har givet for ikke at være gaaet ind paa de ham gjorte Forslag. Maaskee har han havt flere Grunde, som han ikke har villet nævne for mig. Han kan saaledes have været uvillig til at forelægge Kongen af Preussen en Overenskomst med Danmark paa det af os foreslaaede Grundlag, og

isærdeleshed have frygtet for Følgerne heraf i nærværende Øieblik, da han i Hans Majestæts umiddelbare Omgivelse har flere Modstandere end nogensinde; muligen har han ogsaa frygtet en Beskyldning for at have været den Første til at begaae et ligefremt Brud paa Gastein-Overeenskomsten; og endelig kan det maaskee tænkes, at han har villet holde Preussens Besiddelsesstand i Hertugdømmerne urørt for det altid mulige Tilfælde, at den nuværende Krise skulde føre til en Congres.

Det er jo vistnok saa, at den af os paatænkte Overeenskomst idetmindste foreløbig skulde være en hemmelig Overeenskomst; men dette fjerner formeentlig hverken den af Grev Bismarck selv anførte Hindring eller de yderligere Betæneligheder jeg har antaget at han muligen kunde have. Thi jeg troer deels af almindelige Grunde og deels i Betragtning af den meget isolerede Stilling, Grev Bismarck for Tiden indtager, ikke at det vilde være muligt at holde en saadan Overeenskomst hemmelig.

Som et i mine Tanker ikke forkasteligt Beviis paa, at den mig af Grev Bismarck givne Forklaring virkelig er den rette, har jeg endnu slutteligen at anføre følgende Ord som Hans Excellence, da vor Samtale næsten var tilende, henvendte til mig: »Dersom«, sagde han, idet han rakte sig over Skriverbordet, hvorved han sad, meget nær henimod mig, »dersom man kunde slutte en Overeenskomst hvoraf Intet blev nedskrevet«. — Maaskee var dette en Avance til mig; men ifølge de Instructioner hvormed Baron Plessen har været forsynet og som ved nærværende Leilighed ogsaa maatte være gjældende for mig, kunde jeg, endog afseet fra om jeg ellers i og for sig vilde have anseet det tilraadeligt, ikke følge ham videre s. 180 paa den saaledes betegnede Vei; og jeg indskrænkede mig derfor til at bemærke, at efter hvad Hans Excellence havde udtalt, kunde ogsaa jeg erkjende, at det var bedst at vente; imidlertid kjendte han nu den danske Regjerings Tanker.

12*

Jeg skal endnu tillade mig udtrykkeligen at fremhæve, at ligesom den heromhandlede Samtale ikke directe er bleven provoceret af mig, men derimod er bleven indledet af Minister-Præsidenten selv efter den Anledning som det i min allerærbødigste Indberetning Nr. 27 Anførte ganske naturligt gav ham, saaledes har jeg under denne Samtale stadig haft for Øie at holde den kongelige Regjering fri for ethversomhelst Baand, der ikke allerede tidligere var tilstede. —

Quaade.

Depeche Nr. 28. Modtaget 22. Maj 1866.